„კანონი მეფის იარაღია“

მისი მეუფება*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
ერთა ეპისკოპოსი, სამოციქულო დავალებით

წერილ არს, რომ სატანა ამ სოფლის მეფე და ღმერთია.[1] სატანამ იესო გამოცადა, როდესაც უთხრა, რომ მისცემდა მას ხელმწიფებას დედამიწის სამეფოებზე, თუკი იესო მხოლოდ მუხლს მოიყრიდა და თაყვანს სცემდა მას.[2] ჩვენმა უფალმა, რა თქმა უნდა, თავისი სიმართლით უარი თქვა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, არ შეედავა იმას, რომ სატანას ჰქონდა ძალა, მიეცა მისთვის ზუსტად ის, რაც აღუთქვა.[3] მაშასადამე, სატანას აქვს არა მხოლოდ სულიერი ძალა და ხელმწიფება, მხოლოდ იმ ზომით, რა ზომითაც ღმერთი უშვებს და ნებას რთავს,[4] არამედ აქვს ძალაც ფიზიკურ სამყაროში და ხელმწიფებაც მათი მეშვეობით, ვინც მას მიჰყვება გახრწნილი გონებით, ბოროტი გულითა და ძალაუფლების ვნებით.[5] ჯოჯოხეთის ეს ადამიანი აგენტები კანონს იარაღად იყენებენ ეკლესიისა და მორწმუნეთა წინააღმდეგ და იმას, რაც სიკეთისთვის არის განკუთვნილი, ბოროტების იარაღად აქცევენ.[6] ეს პროექტი ავლენს შემთხვევებს, როდესაც ეს მოხდა წარსულში, ხდება ამჟამად ან მოხდება უახლოეს მომავალში. კანონის მეშვეობით ეშმაკს შეუძლია კაცობრიობის დამონება უზრუნველყოს ისე, რომ შაშხანიდან ერთი გასროლაც კი არ დასჭირდეს.[7] მართლაც, მსოფლიოს დამონება უკანასკნელ ჟამს ნაწინასწარმეტყველებია.[8] ასეთ შემთხვევაში ფიზიკურ სამყაროში არანაირი ომი არ არის საჭირო, რადგან ომი სულიერ სამყაროში უკვე მოხდა და ფიზიკურ სამყაროში (დედამიწაზე) მხოლოდ ვლინდება კალმით კანონის ხელმოწერის გზით.[9] როგორც კი საერო კანონი დამკვიდრდება, იქნება ეს კანონი, რომელიც

კრძალავს ქრისტეს თაყვანისცემას, ხალხის შეკრებას ქრისტეს სახელით, თუ იმ საშუალებებს, რომელთა მეშვეობითაც ადამიანებს შეუძლიათ თავისუფალნი დარჩნენ ტირანიისგან თავდაცვის ღვთისგან მინიჭებული უფლებით,[10] ასეთი კანონის შეცვლა სასწაულის გარეშე ძალიან ძნელია.[11] სწორედ ამიტომ არის ასე სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ლოცვა, ეკლესიაში სიარული და ღვთის მსახურება.[12]

შენიშვნები

1

„რომელთანი-იგი ღმერთმან ამის სოფლისათა დაუბრმნა გონებანი ურწმუნოთანი, რაჲთა არა გამოუბრწყინდეს მათ ნათელი იგი სახარებისა დიდებისა ქრისტესი, რომელი-იგი არს ხატი ღმრთისა უხილავისაჲ.“ 2 კორინთელთა 4:4 (ძველი ქართული თარგმანი). „აწ არს სასჯელი ამის სოფლისაჲ, აწ მთავარი იგი ამის სოფლისაჲ განვარდეს გარე.“ იოანე 12:31 (ძველი ქართული თარგმანი). „არღარა მრავალსა ვიტყოდი თქუენ თანა, რამეთუ მოვალს მთავარი იგი ამის სოფლისაჲ და ჩემ თანა პოოს არარაჲ.“ იოანე 14:30 (ძველი ქართული თარგმანი). „ხოლო სასჯელისათჳს, რამეთუ მთავარი იგი ამის სოფლისაჲ დასჯილ არს.“ იოანე 16:11 (ძველი ქართული თარგმანი). „რომელთა შინა ოდესმე ხჳდოდეთ მსგავსად ჟამთა მათ ამის სოფლისათა, მთავრისა მისებრ ჴელმწიფებისა აერისა, სულისა, რომელი-იგი აწ იქმს ნაშობთა მათ შორის ურჩებისათა...“ ეფესელთა 2:2 (ძველი ქართული თარგმანი). „ვიცით, რამეთუ ღმრთისაგან ვართ და ყოველი სოფელი ბოროტსა ზედა დგას.“ 1 იოანეს 5:19 (ძველი ქართული თარგმანი). „და აქუს მათ ზედა მეფედ ანგელოზი იგი უფსკრულისაჲ. სახელი მისი ებრაელებრ: ავადონ, ხოლო ბერძლებრ აქუს სახელი აპოლიონ.“ გამოცხადება 9:11 (ძველი ქართული თარგმანი).

2

„კუალად წარიყვანა იგი ეშმაკმან მთასა ფრიად მაღალსა და უჩუენნა მას ყოველნი სუფევანი სოფლისანი და დიდებაჲ მათი და ჰრქუა მას: ესე ყოველი მიგცე შენ, უკუეთუ დაჰვარდე და თაყუანის-მცე მე. მაშინ ჰრქუა მას იესუ: წარვედ ჩემგან მართლუკუნ, სატანა, რამეთუ წერილ არს: უფალსა ღმერთსა შენსა თაყუანის-სცე და მას მხოლოსა ჰმსახურებდე.“ მათე 4:8–10 (ძველი ქართული თარგმანი). „და აღიყვანა იგი მთასა მაღალსა და უჩუენნა მას ყოველნი სუფევანი სოფლისანი გამოხატჳთა ჟამთაჲთა. და ჰრქუა მას ეშმაკმან მან: შენ მიგცე ამის ყოვლისა ჴელმწიფებაჲ და დიდებაჲ მათი, რამეთუ ჩემდა მოცემულ არს, და რომლისა მინდეს, მივსცე იგი; უკუეთუ შენ თაყუანის-მცე ჩემ წინაშე, იყოს შენდა ესე ყოველი. მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: წარვედ მართლუკუნ

ჩემგან, ეშმაკო; წერილ არს: უფალსა ღმერთსა შენსა თაყუანის-სცე და მას მხოლოსა ჰმსახურებდე.“ ლუკა 4:5–8 (ძველი ქართული თარგმანი).

3

„და ჰრქუა მას ეშმაკმან მან: შენ მიგცე ამის ყოვლისა ჴელმწიფებაჲ და დიდებაჲ მათი, რამეთუ ჩემდა მოცემულ არს, და რომლისა მინდეს, მივსცე იგი;“ ლუკა 4:6 (ძველი ქართული თარგმანი). „...წარვედ ჩემგან მართლუკუნ, სატანა, რამეთუ წერილ არს: უფალსა ღმერთსა შენსა თაყუანის-სცე და მას მხოლოსა ჰმსახურებდე.“ მათე 4:10 (ძველი ქართული თარგმანი). „აწ არს სასჯელი ამის სოფლისაჲ, აწ მთავარი იგი ამის სოფლისაჲ განვარდეს გარე.“ იოანე 12:31 (ძველი ქართული თარგმანი). „არღარა მრავალსა ვიტყოდი თქუენ თანა, რამეთუ მოვალს მთავარი იგი ამის სოფლისაჲ და ჩემ თანა პოოს არარაჲ.“ იოანე 14:30 (ძველი ქართული თარგმანი). „ვიცით, რამეთუ ღმრთისაგან ვართ და ყოველი სოფელი ბოროტსა ზედა დგას.“ 1 იოანეს 5:19 (ძველი ქართული თარგმანი).

4

„მაშინ ჰრქუა უფალმან ეშმაკსა მას: აჰა ეგერა, ყოველი, რაცა არს მისი, მიგეც ჴელთა შენთა, არამედ მას ნუ შეახებ. და გამოვიდა ეშმაკი პირისაგან უფლისა.“ იობი 1:12 (ძველი ქართული თარგმანი). „და ჰრქუა უფალმან ეშმაკსა მას: აჰა ესერა, მოგცემ შენ, გარნა სულსა მისსა ერიდე.“ იობი 2:6 (ძველი ქართული თარგმანი). „...სიმონ, სიმონ, აჰა ესერა ეშმაკმან გამოგითხოვნა თქუენ აღცრად, ვითარცა იფქლი. ხოლო მე ვევედრე მამასა ჩემსა შენთჳს, რაჲთა არა მოგაკლდეს სარწმუნოებაჲ შენი, და შენ ოდესმე მიიქეც და განამტკიცენ ძმანი შენნი.“ ლუკა 22:31–32 (ძველი ქართული თარგმანი). „განსაცდელი თქუენ არა შეგემთხჳა, გარნა კაცობრივ; ხოლო სარწმუნო არს ღმერთი, რომელმან არა გიტევნეს თქუენ განცდად უფროჲს ძალისა თქუენისა, არამედ ყოს განსაცდელისა თანა გამოყვანებაჲცა, რაჲთა შეუძლოდ დათმენად.“ 1 კორინთელთა 10:13 (ძველი ქართული თარგმანი). „და შეიპყრა ვეშაპი იგი - გუელი დასაბამისაჲ, რომელი არს ეშმაკი და სატანა, რომელი აცთუნებს ყოველსა სოფელსა, და შეკრა იგი ათას წელ. და შთააგდო იგი უფსკრულსა შინა და დაჰჴშა კარი და დაჰბეჭდა მის ზედა, რაჲთა ვერღარა აცთუნებდეს წარმართთა, ვიდრემდე აღესრულოს ათასი წელი. შემდგომად ამისა ჯერ-არს განჴსნაჲ მისი მცირედ ჟამ.“ გამოცხადება 20:2–3 (ძველი ქართული თარგმანი).

5

„თქუენ მამისა ეშმაკისანი ხართ და გულის-თქუმათა მამისა თქუენისათა გნებავს ყოფად; რამეთუ იგი კაცის-მკვლელი იყო დასაბამითგან და ჭეშმარიტებასა არა დაადგრა, რამეთუ ჭეშმარიტებაჲ არა არს მის თანა. ოდეს იტყჳნ ტყუვილსა, თჳსისაგან გულისა იტყჳნ, რამეთუ მტყუვარ არს, და რამეთუ მამაჲცა მისი მტყუვარი არს.“ იოანე 8:44 (ძველი ქართული თარგმანი). „და განიფრთხონ საფრჴისა მისგან ეშმაკისა მონადირებულთა მათ მის მიერ ნებისაებრ მისასა.“ 2 ტიმოთეს 2:26 (ძველი ქართული თარგმანი). „ვითარცა-იგი იანე და იამბრე უჴდებოდეს მოსეს, ეგრეთცა ესენი უჴდებიან

ჭეშმარიტებასა, კაცნი განხრწნილნი გონებითა, გამოუცდელნი სარწმუნოებითა.“ 2 ტიმოთეს 3:8 (ძველი ქართული თარგმანი). „გულის წყრომანი, განხრწნილთა კაცთა გონებაჲ და ნაკლულევანთაჲ ჭეშმარიტებისაგან, რომელნი ჰგონებენ, ვითარმედ სარეწავ არს ღმრთის მსახურებაჲ. განეშორე ესევითართა მათგან.“ 1 ტიმოთეს 6:5 (ძველი ქართული თარგმანი). „ვინაჲ არიან ბრძოლანი და ლალვანი თქუენ შორის? ანუ არა მიერვე გულის თქუმათაგან თქუენთა, რომელნი განწყობილ არიან ასოთა შინა თქუენთა? გული გითქუამს და არა გაქუს, კაც-ჰკლავთ და იშურებით და ვერ ძალ-გიც მიმთხუევად, ილალვით და იბრძვით და არა გაქუს, რამეთუ არა ითხოვთ.“ იაკობის 4:1–2 (ძველი ქართული თარგმანი). „და მჴეცი იგი, რომელ ვიხილე, იყო მსგავსი ვეფხისაჲ, და ფერჴნი მისნი, ვითარცა დათჳსანი, და პირი მისი, ვითარცა პირი ლომისაჲ. და მისცა მას ვეშაპმან მან ძალი თჳსი და საყდარი თჳსი და ჴელმწიფებაჲ დიდი.“ გამოცხადება 13:2 (ძველი ქართული თარგმანი).

6

„ხოლო ესე უწყით, ვითარმედ კეთილ არს შჯული, უკუეთუ ვინმე წესიერად იპყრას იგი...“ 1 ტიმოთეს 1:8 (ძველი ქართული თარგმანი). „ამიერითგან შჯული წმიდა არს, და მცნებაჲ იგი წმიდა და მართალ და კეთილ.“ რომაელთა 7:12 (ძველი ქართული თარგმანი). „რამეთუ ღმრთის მსახური არს შენდა კეთილისათჳს. ხოლო უკუეთუ ბოროტსა იქმოდი, გეშინოდენ, რამეთუ არა ცუდად ჴრმალ აბს; რამეთუ ღმრთის მსახურ არს შენდა, რისხვისათჳს შურის მეძიებელ ბოროტის მოქმედთათჳს.“ რომაელთა 13:4 (ძველი ქართული თარგმანი). „ვაჲ, რომელნი იტყჳან ბოროტსა კეთილად და კეთილსა ბოროტად, რომელნი დასდებენ ბნელსა ნათლად და ნათელსა ბნელად, და რომელნი დასდებენ მწარესა ტკბილად და ტკბილსა მწარედ!“ ესაია 5:20 (ძველი ქართული თარგმანი). „ვაჲ მწერალთა უკეთურებისათა, რამეთუ წერდენ რაჲ, უკეთურებასა წერენ, მიმდრეკელნი მშჯავრსა გლახაკთასა, აღმტაცებელნი საშჯელსა დავრდომილთა ერისა ჩემისათასა, რაჲთა იყვნენ მათდა ქურივი დასატაცებელად და ობოლი წარსატყვენელად.“ ესაია 10:1–2 (ძველი ქართული თარგმანი). „ნუ დადგებინ შენ წინაშე საყდარი უსჯულოებისა, რომელნი იქმან შრომასა ბრძანებულსა ზედა.“ ფსალმ. 93:20 (ძველი ქართული თარგმანი).

ადრეული ეკლესია

„...კანონების დადგენით ერთა შორის ბოროტების სიჭარბე ალაგმონ.“ ირინეოს ლიონელი, მწვალებლობათა წინააღმდეგ 5.24.2, თარგმ. Alexander Roberts და William Rambaut, კრებულში *The Ante-Nicene Fathers*, რედ. Alexander Roberts და James Donaldson, ტ. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (ნათარგმნია ANF 1-ის ინგლისური ტექსტიდან).

7

„და რქუა მათ: ესე წესი არს მეფისა, რომელი მეფობდეს თქუენ ზედა: მიგიხუნეს შვილნი თქუენნი და ყვნეს მჴედრებად, რომელნიმე მეეტლედ და წინამოცორვალად, და რომელნიმე დაადგინნეს ათასისთავად და ასისთავად, მჴნველად და მომკალად, და

მწველელად და მეზუერედ, და ყუნეს მათგანნი რომელიმე ჯაჭვსმოქმედად და საჭურველისა. და ასულნი თქუენნი მიგიხუნეს და ყვნეს საცხებელისმგბოლველ და მექოთნედ და მეპურე. და მიგიღოს ყანები და ვენაჯები თქუენი და ზეთისხილები კეთილ-კეთილი და ნაყოფიერი, და მისცეს იგი მონათა თჳსთა. და ნაყოფისაგანი ყანათა და ვენაჯთა თქუენთა ათეული მიიღოს, და მისთა საჭურისთათჳს და მონათა. მონანი და მჴევალნი თქუენნი, მროწეულნი და კარაულნი და ჴარნი თქუენნი მოგიხუნეს და დაადგინნეს საქმესა მას სამეფოსა. და საცხოვართა თქუენთა ათეული მიიღოს და იყვნეთ თქვენ მონად და მსახურად. და ღაღადებდით მეფისა მის, და არა ისმინოს თქუენი უფალმან, რამეთუ თქუენ თჳთ გამოირჩიეთ მეფე.“ 1 მეფეთა 8:11–18 (ძველი ქართული თარგმანი). „აღდგა მეფე სხუაჲ ეგჳპტეს შინა, რომელმან იცოდავე არა იოსებ, და ჰრქუა ნათესავსა თჳსსა: აჰა ესერა, ნათესავი ესე ძეთა ისრაჱლისათაჲ დიდი სიმრავლე არს და ძლიერ არს უფროჲს ჩუენსა. მოდით და ვისიბრძნოთ დამჭობად მათდა, ნუუკუე განმრავლდენ და ოდეს, თუ სადმე შეგვემთხჳოს ჩუენ ბრძოლაჲ, შეერთნენ იგინიცა მტერთა მათ ჩუენთა და გუბრძოდიან ჩუენ და ეგრეთ განვიდენ ქუეყანით. და დაადგინნა მათ ზედა ზედამდგომელნი საქმისანი, რათა ძჳრსა შეაჩუენებდენ მათ საქმითა და უშენნენ ქალაქნი ძლიერნი ფარაოს: პითოფი და რამესე და ონი, რომელ არს მზის ქალაქი. და რაოდენ იგინი დაამდაბლებდენ, ეგოდენ ესენი განმრავლდებოდეს და განძლიერდებოდეს დიდად ფრიად. და საძაგელ იყვნეს ეგჳპტელნი ძეთაგან ისრაჱლისათა და მსძლავრობდეს მეგჳპტელნი იგი ძეთა ისრაჱლისათა ძლით. და აჭირვებდეს სალმობით ცხორებასა მათსა საქმითა მით ფიცხელითა თიჴისა და ალიზისათა და ყოვლითავე საქმითა, რომლითა დაიმონებდეს მათ სასტიკად.“ გამოსვლა 1:8–14 (ძველი ქართული თარგმანი).

8

„და ყვნეს ყოველნივე - მცირენი და დიდნი, და მდიდარნი და გლახაკნი, და აზნაურნი და მონანი, - რაჲთა მიიღონ ბეჭედი ჴელსა მათსა მარჯუენესა ზედა, ანუ შუბლსა ზედა მათსა. და რაჲთა არავის ჴელ-ეწიფებოდის სყიდად, ანუ განსყიდად, გარნა რომელთა აქუნდეს ბეჭედი სახელისა მჴეცისა მის, ანუ რიცხჳ სახელისა მისისაჲ.“ გამოცხადება 13:16–17 (ძველი ქართული თარგმანი). „და მიეცა მას ბრძოლისაცა ყოფად წმიდათა მიმართ და ძლევად მათდა; მიეცა მას ჴელმწიფებაჲ ყოველსა ზედა ტომსა და ერსა, და ენასა და ნათესავსა. და თაყუანის-სცენ მას ყოველთა მკჳდრთა ქუეყანისათა, რომელთა სახელები არა დაწერილ არს დასაბამითგან სოფლისაჲთ წიგნსა მას ცხორებისასა კრავისა მის დაკლულისა.“ გამოცხადება 13:7–8 (ძველი ქართული თარგმანი). „და თქუა: ესე მჴეცი მეოთხე მეფობაჲ მეოთხე იყოს ქუეყანასა ზედა, რომელი ზეშთა იყოს ყოველთა მეფობათა, და შეჭამოს ყოველი ქუეყანაჲ, და დათრგუნოს იგი, და დაჭრას იგი. და ათნი რქანი მისნი ათნი მეფენი აღდგენ. და შემდგომად მათსა აღდგეს სხუა, რომელი უფროს იყოს ბოროტებითა ყოველთა წინაწართასა, და სამნი მეფენი დაამდაბლნეს, და სიტყუანი მაღლისა მიმართ თქუნეს, და წმიდანი მაღლისანი შეაცთუნნეს, და მოიგონოს ცვალება ჟამთა და შჯულისა, და მიეცეს ჴელსა შინა მისსა ვიდრე ჟამისამდე და ჟამთა და ნახევარსა ჟამისასა.“ დანიელი 7:23–25 (ძველი ქართული

თარგმანი). „და ათნი იგი რქანი, რომელ იხილენ, ათნი მეფენი არიან, რომელთა მეფობაჲ არღა მიუღია, არამედ ჴელმწიფებასა, ვითარცა მეფენი, ერთსა ჟამსა მიიღებენ მჴეცისა მის თანა. ამათ ერთი ნებაჲ აქუს და ძალსა და ჴელმწიფებასა მათსა მჴეცსა მისცემენ.“ გამოცხადება 17:12–13 (ძველი ქართული თარგმანი). „რამეთუ ღმერთმან მოსცა გულთა მათთა ყოფად ნებისა მისისა და ყოფად ნებისა ერთისა და მიცემად მეფობაჲ მათი მჴეცსა, ვიდრემდის აღესრულნენ სიტყუანი ღმრთისანი.“ გამოცხადება 17:17 (ძველი ქართული თარგმანი). „ნუმცა ვინ გაცთუნებს თქუენ ნუ რომლითა სახითა, რამეთუ უკუეთუ არა მოვიდეს განდგომილებაჲ იგი პირველად, და გამოჩნდეს კაცი იგი უშჯულოებისაჲ, შვილი იგი წარსაწყმედელისაჲ, მჴდომი იგი და განლაღებული ყოველთა ზედა, რომელნი სახელ-დებულ არიან ღმრთად გინა სამსახურებელად, ვითარმედ და-ცა-ჯდეს იგი ტაძარსა მას ღმრთისასა და გამოაჩინებდეს თავსა თჳსსა, ვითარცა ღმერთი.“ 2 თესალონიკელთა 2:3–4 (ძველი ქართული თარგმანი). „...იმ ათი მეფის შესახებ, რომლებიც მაშინ აღდგებიან და რომელთა შორისაც განაწილდება ის იმპერია, რომელიც ახლა მართავს [დედამიწას]...“ ირინეოს ლიონელი, მწვალებლობათა წინააღმდეგ 5.26.1, თარგმ. Alexander Roberts და William Rambaut, კრებულში *The Ante-Nicene Fathers*, რედ. Alexander Roberts და James Donaldson, ტ. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (ნათარგმნია ANF 1-ის ინგლისური ტექსტიდან). „...ფეხის თითებით მან იგულისხმა მეფეები, რომლებიც მათ შორის აღდგებიან...“ „...ქანდაკების ფეხის ათი თითი (იმდენივე) დემოკრატიის ტოლფასია...“ „...მეოთხე მხეცის ათი რქა ათ სამეფოზეა განაწილებული...“ იპოლიტე რომაელი, ქრისტესა და ანტიქრისტეს შესახებ, თ. 25, 27, თარგმ. J. H. MacMahon, კრებულში *The Ante-Nicene Fathers*, რედ. Alexander Roberts და James Donaldson, ტ. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886) (ნათარგმნია ANF 5-ის ინგლისური ტექსტიდან).

9

„რამეთუ არა არს ბრძოლაჲ ჩუენი სისხლითა მიმართ და ჴორცითა, არამედ მთავრობათა მიმართ და ჴელმწიფებათა, სოფლის მპყრობელთა მიმართ ბნელისა ამის საწუთროჲსათა, სულთა მიმართ უკეთურებისათა, რომელნი არიან ცასა ქუეშე.“ ეფესელთა 6:12 (ძველი ქართული თარგმანი). „და იქმნა ბრძოლაჲ ცათა შინა: მიქაელ და ანგელოზნი მისნი ჰბრძოდეს ვეშაპსა მას, და ვეშაპი და ანგელოზნი მისნი ებრძოდეს მათ. და ვერ შეუძლო და არცაღა ეპოვა მას ადგილი ცათა შინა. და გარდამოვარდა ვეშაპი იგი დიდი, გუელი დასაბამისაჲ, რომელსა ეწოდების ეშმაკი და სატანა, რომელი აცთუნებს ყოველსა სოფელსა; გარდამოვარდა ქუეყანად და ანგელოზნი მისნი მის თანა გარდამოცჳვეს.“ გამოცხადება 12:7–9 (ძველი ქართული თარგმანი). „და მთავარი მეფობისა სპარსთაჲსაჲ დგა წინააღმდგომად ჩემდა ოცდაერთსა დღესა. და, აჰა, მიხაილ, ერთი მთავართაგანი პირველთაჲ მოვიდა შეწევნად ჩემდა. და იგი დაუტევე მუნ მთავარსა თანა მეფობისა სპარსთაჲსასა.“ დანიელი 10:13 (ძველი ქართული თარგმანი).

კანონის ხელმოწერით

„ამისსა შემდგომად იწოდნეს მწიგნობარნი მეფისანი თთვესა მას პირველსა, მეათსამეტესა მის თთჳსასა, და მისწერეს, ვითარ-იგი უბრძანა ამან მეფისა მიერ ერისთავთა და მთავართა ყოველსა სოფელსა ჰინდოეთითგან ვიდრე ეთიოპამდე, ასოცდაშჳდსა მას სოფელსა მათ სიტყჳსაებრ ასვირეოსის მეფის მიერ“ ესთერი 3:12 (ძველი ქართული თარგმანი). „მაშინ მეფემან დარიოს ბრძანა დაწერად რწმენაჲ.“ დანიელი 6:10 (ძველი ქართული თარგმანი).

10

ქრისტეს თაყვანისცემისა და მისი სახელით შეკრების აკრძალვა

„თანაზრახვა-ყვეს ყოველთა სპათმთავართა და სატრაპესთა მეფობისა შენისა ზედა და ჳპატოსთა, და ადგილისმთავართა დადგინებად დგომათა მეფობრივითა და განძლიერებად განსაზღვრა, რაჲთა რომელმანცა ითხოოს თუ თხოვაჲ ყოვლისაგანვე ღმრთისა და კაცისა ვიდრე დღეთამდე ოცდაათთა, გარნა თჳნიერ შენსა, მეფე, შევარდეს მღჳმესა ლომთასა.“ დანიელი 6:8 (ძველი ქართული თარგმანი). „და მოუწოდეს მათ და ამცნეს ყოვლითურთ არა სიტყუად, არცა სწავლად სახელითა იესუჲსითა.“ საქმე 4:18 (ძველი ქართული თარგმანი). „და ჰრქუა: არა მცნებით გამცენით თქუენ, რაჲთა არღარა ასწავებდეთ სახელითა ამით, და აჰა-ესერა აღგივსიეს იერუსალჱმი მოძღურებითა თქუენითა და გნებავს მოწევნად ჩუენ ზედა სისხლი კაცისაჲ ამის?“ საქმე 5:28 (ძველი ქართული თარგმანი).

საშუალებები, რომელთა მეშვეობითაც ადამიანები შეიძლება თავისუფალნი დარჩნენ

„და მჭედელი რკინისამებრვე არა იპოებოდა მათ ჟამთა ქუეყანასა მას ისრაჱლისასა, რამეთუ ესრე თქჳან უცხოთესლთა მათ: ნუუკუე იქმოდიან ებრაელნი იგი ჰოროლსა, ჴრმალსა? და ურიდად მოვიდოდიან ქუეყანასა მას ჩუენსა. არამედ შთავიდიან ისრაიტელნი იგი ქუეყანასა მას უცხოთესლთასა ჭედად თჳთეულად საქმრისა თჳსისა საჴმართა: საჴნისისა, მანგლისა, ცელისა, ცულისა, სასხლევისა, და ქმნიან იგი რეწვით სასყიდლით. და ოდეს მკა გარდაჴდის, მაშინღა სასყიდელი მისციან სამი სასწორი საჴნისისათჳს ცულისა, და ცელისა, მანგლისა და სასხლევისა, და დეზიღა ზედა მოირთიან. და დღეთა მათ შინა წყობისათა მაქმასს ყოვლადვე არა იყო მახჳლი, არცა ჴმალი და არცა ჰოროლი ჴელთა შინა მის ერისათა, რომელ-იგი იყვნეს საულის თანა და იონათანისა, ძისა მისისა, გარნა საულის თანა და იონათანის თანა, ძისა მისისა.“ 1 მეფეთა 13:19–22 (ძველი ქართული თარგმანი). „...არამედ აწ რომელსა აქუნდეს საქუფთე, აღიღენ; ეგრეთვე მსგავსად ვაშკარანიცა; და რომელსა არა აქუნდეს, განყიდენ სამოსელი თჳსი და იყიდენ მახჳლი.“ ლუკა 22:36 (ძველი ქართული თარგმანი). „...ხოლო უკუეთუ ნათხარსა შინა იპოოს მპარავი და მოწყლული მოკუდეს, არა არს ესე კაცის-კლვაჲ.“ გამოსვლა 22:1 (ძველი ქართული თარგმანი). „და მე აღვდეგი და ვეტყოდე კაცთა მათ, რომელნი განმზადებულნი და განკრძალულნი დგეს, ერისთავთა მათთა და მათცა,

რომელნი-იგი ადგილ-ადგილ ჴუმილვიდენ; ნუ გეშინინ პირისაგან მათისა, მოიჴსენეთ ღმერთი ჩუენი დიდი და საშინელი, და ჰბრძვეთ ძმათა თქუენთათჳს და ძეთა თქვენთათჳს, ცოლთა თქვენთათჳს და ასულთა თქუენთათჳს და სახლთა თქვენთათჳს“ ნეემია 4:14 (ძველი ქართული თარგმანი). „რომელი-იგი აშენებნ ზღუდესა მას, და არნ ჟამი, შეეწევინ ძმასა თჳსსა და აქუნ ერთითა ჴელითა საჭურველი თჳსი, და ერთითა ჴელითა მისცემდა ძმასა თჳსსა ქვასა ანუ თიჴასა. რომელი-იგი აშენებდეს, აქვნდა კაცად-კაცადსა ჴმალი თჳსი წელთა თჳსთა და საბარკული ბარკალსა თჳსსა და ეგრეთვე აღაშენებდეს ზღუდეთა იერუსალემისათა, რომელნი-იგი ჰბერვიდეს ნესტუსა რქისასა, დგეს მახლობელად მათსა.“ ნეემია 4:17–18 (ძველი ქართული თარგმანი). „კურთხეულ არს უფალი ღმერთი ჩემი, რომელმან ასწავა ჴელთა ჩემთა ღუაწლი და თითთა ჩემთა - ბრძოლა.“ ფსალმ. 143:1 (ძველი ქართული თარგმანი).

ადრეული ეკლესია

„ვინც მეგობარს ზიანს არ აარიდებს, თუ ამის შესაძლებლობა აქვს, ისევე დამნაშავეა, როგორც ის, ვინც ზიანს აყენებს.“ ამბროსი მედიოლანელი, სასულიერო პირთა მოვალეობების შესახებ 1.36.179, თარგმ. H. de Romestin, კრებულში *Nicene and Post-Nicene Fathers*, მე-2 სერია, ტ. 10, რედ. Philip Schaff და Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896) (ნათარგმნია NPNF2 10-ის ინგლისური ტექსტიდან). „რადგან სიმამაცე, რომელიც ომში სამშობლოს ბარბაროსებისგან იცავს, ან შინ სუსტებს, ან ამხანაგებს ავაზაკებისგან იცავს, სავსეა სამართლიანობით...“ ამბროსი მედიოლანელი, სასულიერო პირთა მოვალეობების შესახებ 1.27.129, თარგმ. H. de Romestin, კრებულში *Nicene and Post-Nicene Fathers*, მე-2 სერია, ტ. 10, რედ. Philip Schaff და Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896) (ნათარგმნია NPNF2 10-ის ინგლისური ტექსტიდან).

11

მიდიელთა და სპარსთა კანონი, რომელიც არ იცვლება

„აწ, უკუე, მეფე, დაადგინე განსაზღურება და დაწერე წერილი, რაჲთა არა შეიშალოს რწმენა მიდთა და სპარსთა.“ დანიელი 6:9 (ძველი ქართული თარგმანი). „მაშინ კაცთა მათ მიუგეს მეფისა მიმართ: უწყოდე, მეფე, ვითარმედ რწმენისა მიდთა და სპარსთაჲსა ყოვლისათჳს განსაზღურებისა დადგომასა, რომელიცა მეფემან დაადგინოს, არ ჯერ-არს გარდაცვალება.“ დანიელი 6:16 (ძველი ქართული თარგმანი). ესთერი 8:8 – მეფე ჰურიებს ნებას რთავს, მისი სახელით დაწერონ, როგორც სურთ, და მეფის ბეჭდით დაბეჭდონ, რადგან მეფის სახელით დაწერილსა და მეფის ბეჭდით დაბეჭდილს ვერავინ შეცვლის (ეს მუხლი ძველი ქართული ბიბლიის ციფრულ ტექსტში არ არის; აქ მისი შინაარსი მოკლედ არის გადმოცემული).

ღვთისთვის ყოველივე შესაძლებელია

„ღმერთმან ჩემმან მოავლინა ანგელოზი თჳსი და დაჴშნა პირნი ლომთანი და არა განმრყუნეს მე, რამეთუ წინაშე მისსა სიწრფოება ჩემი იპოვა და წინაშე შენსაცა, მეფე, შეცოდება არა ვყავ.“ დანიელი 6:23 (ძველი ქართული თარგმანი). ესთერი 8:11 – მეფე ყოველი ქალაქის ჰურიებს ნებას აძლევს, შეიკრიბონ და თავიანთი სიცოცხლის დასაცავად დადგნენ, გაანადგურონ და მოსპონ ყოველი ხალხისა და ოლქის ძალა, რომელიც მათ თავს დაესხმება, და მათი ქონება ნადავლად აიღონ (ეს მუხლი ძველი ქართული ბიბლიის ციფრულ ტექსტში არ არის; აქ მისი შინაარსი მოკლედ არის გადმოცემული). „და აჰა ანგელოზი უფლისაჲ ზედა მოადგა, და ნათელი გამობრწყინდა სახლსა მას შინა, და სცა გუერდსა პეტრესსა, და განაღჳძა იგი და ჰრქუა მას: აღდეგ ადრე. და დასცჳვეს ჯაჭუნი იგი ჴელთაგან მისთა. ჰრქუა მას ანგელოზმან მან: მოირტყ და შეისხენ სანდალნი შენნი. და მან ყო ეგრეთ. და ჰრქუა მას: შეიმოსე სამოსელი შენი და შემომიდეგ მე. და განვიდა და შეუდგა მას, და არა უწყოდა, ვითარმედ ჭეშმარიტ არს, რომელი-იგი იყო ანგელოზისა მისგან; ეგრე ჰგონებდა, ვითარმედ ჩუენებასა იხილავს. და ვითარ განვლეს მათ პირველი საჴუმილავი და მეორე, მიიწინეს იგინი ბჭეთა მათ რკინისათა, რომელი შევიდოდა ქალაქად, რომელცა-იგი თჳთ განეღო მათ. და ვითარცა განვლეს იგი, წარვლეს უბანი ერთი, და მეყსეულად განეშორა მისგან ანგელოზი იგი.“ საქმე 12:7–10 (ძველი ქართული თარგმანი). „რამეთუ არა შეუძლებელ არს წინაშე ღმრთისა ყოველი სიტყუაჲ.“ ლუკა 1:37 (ძველი ქართული თარგმანი). „...კაცთაგან შეუძლებელ არს ესე, ხოლო ღმრთისა მიერ ყოველივე შესაძლებელ არს.“ მათე 19:26 (ძველი ქართული თარგმანი).

12

ლოცვა

„და უკუეთუ შეიკდიმის ერმან ჩემმან, რომელთა ზედა წოდებულ არს სახელი ჩემი და ილოცვიდეს და ეძიებდენ პირსა ჩემსა, და მოიქცენ გზათა მათთაგან ბოროტთა, მაშინ მე ვისმინო მათი ზეცით და მლხინებელ-ვყო ცოდვათა მათთა და განვკურნო ქუეყანა მათი.“ 2 ნეშტთა 7:14 (ძველი ქართული თარგმანი). „მოუკლებელად ილოცევდით.“ 1 თესალონიკელთა 5:17 (ძველი ქართული თარგმანი). „აღუარებდით ურთიერთას ცოდვათა და ულოცევდით ერთი-ერთსა, რაჲთა განიკურნნეთ, რამეთუ ფრიად შემძლებელ არს ლოცვაჲ მართლისაჲ შეწევნად.“ იაკობის 5:16 (ძველი ქართული თარგმანი). „ეტყოდა მათ იგავსაცა, ვითარ-იგი ჯერ-არს მათა მარადის ლოცვაჲ, და რაჲთა არა ეწყინებოდის ლოცვასა შინა.“ ლუკა 18:1 (ძველი ქართული თარგმანი). „იღჳძებდით და ილოცევდით, რაჲთა არა შეხჳდეთ განსაცდელსა; სული გულს-მოდგინე არს, ხოლო ჴორცნი უძლურ.“ მათე 26:41 (ძველი ქართული თარგმანი).

ერთად შეკრება

„და განვიცდიდეთ ურთიერთას აღბაძვებად სიყუარულსა და კეთილთა საქმეთა. ნუ დაუტევებთ შესაკრებელსა თჳსსა, ვითარცა-იგი ჩუეულებაჲ არს ვიეთიმე, არამედ

ნუგეშინის-სცემდით და ესოდენ უფროჲს, რაოდენ-ესე ხედავთ მოახლებულსა ამას დღესა.“ ებრაელთა 10:24–25 (ძველი ქართული თარგმანი). „და იყვნეს განკრძალულ მოძღურებასა მას მოციქულთასა და ზიარებასა და განტეხასა პურისასა და ლოცვასა.“ საქმე 2:42 (ძველი ქართული თარგმანი). „და დღითი-დღედ განკრძალულ იყვნეს ტაძარსა მას შინა, აკურთხევდეს სახლ-მდაბრ პურსა, მიიღებდეს საზრდელსა მხიარულითა და განმარტებულითა გულითა, აქებდეს ღმერთსა, და აქუნდა მადლი ყოვლისა მიმართ ერისა. ხოლო უფალი შესძინებდა ცხოვნებულთა დღითი-დღედ ეკლესიასა.“ საქმე 2:46–47 (ძველი ქართული თარგმანი). „რამეთუ სადაცა იყვნენ ორნი გინა სამნი შეკრებულ სახელისა ჩემისათჳს, მუნ ვარ მე შორის მათსა.“ მათე 18:20 (ძველი ქართული თარგმანი).

ღვთის მსახურება

„უკუეთუ გთნავს თქუენ მსახურებად უფლისა, ირჩიეთ თქუენ დღეს, რომელთა ჰმსახურებდეთ, გინა თუ ღმერთთა მამათა თქუენთასა, რომელ იყვნეს წიაღ იორდანესა, გინათუ ღმერთთა ამორეველთა, რომელთა თანა შენ ხართ ქუეყანასა ზედა მათსა, ხოლო მე და სახლი ჩემი ვჰმსახურებდეთ უფალსა, რამეთუ. წმიდა არს.“ იესო ნავეს ძე 24:15 (ძველი ქართული თარგმანი). „გლოცავ თქუენ, ძმანო, მოწყალებათათჳს ღმრთისათა, წარუდგინენით ჴორცნი ეგე თქუენნი მსხუერპლად ცხოველად, წმიდად, სათნოდ ღმრთისა მეტყუელი ეგე მსახურებაჲ თქუენი.“ რომაელთა 12:1 (ძველი ქართული თარგმანი). „და ყოველსავე, რასაცა იქმოდით, გულითად იქმოდეთ ვითარცა უფლისასა, და ნუ ვითარცა კაცთასა. უწყოდეთ, რამეთუ უფლისა მიერ მოიღოთ მოსაგებელი მკჳდრობისა მის თქუენისაჲ, რამეთუ უფალსა ქრისტესა ჰმონებთ.“ კოლასელთა 3:23–24 (ძველი ქართული თარგმანი).

ერთად, ერთსულოვნად დგომა

„გარნა ღირსად ხოლო სახარებისა მის ქრისტესისა ვიდოდეთ, რაჲთა გინა თუ მოვიდე და გიხილნე თქუენ, გინა თუ შორს ვიყო და მესმას თქუენთჳს, ვითარმედ სდგათ თქუენ ერთითა სულითა და ერთითა გონებითა და თანა-იღუწით სარწმუნოებასა მას სახარებისასა...“ ფილიპელთა 1:27 (ძველი ქართული თარგმანი). „აჰა, ესერა, რაჲმე კეთილ, ანუ რამე შუენიერ, არამედ დამკჳდრებაჲ ძმათა ერთად?“ ფსალმ. 132:1 (ძველი ქართული თარგმანი). „ისწრაფდით დამარხვად ერთობასა მას სულისასა საკრველითა მით მშჳდობისაჲთა. ერთ ჴორც და ერთ სულ, ვითარცა-იგი იჩინენით ერთითა მით სასოებითა ჩინებისა თქუენისაჲთა; ერთ არს უფალ, ერთ სარწმუნოება, ერთ ნათლის-ღებაჲ, ერთ არს ღმერთი და მამაჲ ყოველთაჲ, რომელი ყოველთა ზედა არს და ყოველთა მიერ და ჩუენ ყოველთა შორის.“ ეფესელთა 4:3–6 (ძველი ქართული თარგმანი). „და არა ამათთჳს ხოლო გკითხავ, არამედ ყოველთათჳს, რომელთა ჰრწმენეს სიტყჳთა მათითა ჩემდა მომართ; რაჲთა ყოველნი ერთ იყვნენ, ვითარცა შენ, მამაო, ჩემდამო, და მე შენდამი, რაჲთა იგინიცა ჩუენ შორის ერთ იყვნენ, რაჲთა სოფელსა ჰრწმენეს, რამეთუ შენ მომავლინე მე.“ იოანე 17:20–21 (ძველი ქართული თარგმანი).

ზეცის მოქალაქენი, ამ სოფლის მწირნი

„ხოლო ჩუენი მოქალაქობაჲ ცათა შინა არს, ვინაჲცა მაცხოვარსა მოველით, უფალსა იესუ ქრისტესა...“ ფილიპელთა 3:20 (ძველი ქართული თარგმანი). „სარწმუნობით მოსწყდეს ესე ყოველნი და არღა მოეღო მათ აღნათქუემი იგი, არამედ შორით იხილეს იგი და მოიკითხეს და აღიარეს, რამეთუ სტუმარ და წარმავალ არიან იგინი ქუყანასა ზედა.“ ებრაელთა 11:13 (ძველი ქართული თარგმანი). „საყუარელნო, გლოცავ თქუენ, ვითარცა მწირთა და წარმავალთა, განეშორენით გულის თქუმათაგან ჴორციელთა, რომელნი ეწყვებიან სულსა.“ 1 პეტრეს 2:11 (ძველი ქართული თარგმანი). „ამიერითგან უკუე არღარა ხართ უცხო და მწირ, არამედ თანა-მოქალაქე წმიდათა და სახლეულ ღმრთისა...“ ეფესელთა 2:19 (ძველი ქართული თარგმანი). „მე მივსცენ მათ სიტყუანი შენნი, და სოფელმან მოიძულნა იგინი, რამეთუ არა არიან სოფლისა ამისგანნი, ვითარცა მე არა ვარ სოფლისა ამისგან. არა ვიტყჳ, რაჲთა აღიხუნე იგინი სოფლისაგან, არამედ რაჲთა დაიცვნე იგინი ბოროტისაგან. სოფლისაგანნი არა არიან, ვითარცა მე არა სოფლისაგანი ვარ.“ იოანე 17:14–16 (ძველი ქართული თარგმანი).

სარწმუნოების კეთილი ღვაწლი

„მოიღუაწე ღუაწლი იგი კეთილი სარწმუნოებისაჲ, შეიტკბე საუკუნოჲ იგი ცხორებაჲ, რომელსაცა იჩინე, და აღიარე კეთილი იგი აღსარებაჲ წინაშე მრავალთა მოწამეთა.“ 1 ტიმოთეს 6:12 (ძველი ქართული თარგმანი). „ღუაწლი კეთილი მომიღუაწებიეს, სრბაჲ აღმისრულებიეს, სარწმუნოებაჲ დამიმარხავს.“ 2 ტიმოთეს 4:7 (ძველი ქართული თარგმანი). „საყუარელნო, ყოველივე სწრაფაჲ ვყავ მიწერად თქუენდა ზოგადისათჳს ცხორებისა. ჯერ-მიჩნდა მიწერად თქუენდა და გლოცავ, იღუწიდით ერთ გზის მოცემულისა მისთჳს წმიდათა სარწმუნოებისა.“ იუდას 3 (ძველი ქართული თარგმანი).

ადრეული ეკლესია

„ისინი საკუთარ ქვეყნებში ცხოვრობენ, მაგრამ მხოლოდ როგორც მწირნი. როგორც მოქალაქენი, ყველაფერს სხვებთან ერთად იზიარებენ, და მაინც ყველაფერს ითმენენ, როგორც უცხოელები. ყოველი უცხო ქვეყანა მათთვის როგორც სამშობლოა, და ყოველი მშობლიური ქვეყანა – როგორც უცხოთა ქვეყანა. ისინი ქორწინდებიან, როგორც ყველა [სხვა]; შვილებს შობენ, მაგრამ თავიანთ ნაშიერს არ ღუპავენ. მათ საერთო აქვთ სუფრა, მაგრამ არა სარეცელი. ისინი ხორციელნი არიან, მაგრამ ხორციელად არ ცხოვრობენ. თავიანთ დღეებს დედამიწაზე ატარებენ, მაგრამ ზეცის მოქალაქენი არიან.“ ეპისტოლე დიოგნეტესადმი, თ. 5, კრებულში *The Ante-Nicene Fathers*, რედ. Alexander Roberts და James Donaldson, ტ. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (ნათარგმნია ANF 1-ის ინგლისური ტექსტიდან). „მაშ, იზრუნეთ, რომ ხშირად შეიკრიბოთ ღვთისთვის მადლობის შესაწირად და მისი ქების გამოსაცხადებლად. რადგან, როცა ხშირად იკრიბებით ერთსა და იმავე ადგილას, სატანის ძალები ნადგურდება...“ იგნატე ანტიოქიელი, ეპისტოლე ეფესელთა მიმართ, თ. 13, კრებულში *The Ante-Nicene Fathers*, რედ.

Alexander Roberts და James Donaldson, ტ. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885) (ნათარგმნია ANF 1-ის ინგლისური ტექსტიდან).